

Proslov PhDr. Jiřího Šitlera

pronesený u příležitosti

„Koncertu pro oběti nacismu“

k 65. výročí ukončení 2. světové války

Anežský klášter, 3. května 2010

Živá paměť, o.p.s

Vážení přátelé, milí pamětníci, členové diplomatického sboru,

brzy si připomeneme 65. výročí konce 2. světové války. Ve starém zákoně (v Exodu) se píše, že Bůh bude stíhat vinu otců na jejich synech až do třetího a čtvrtého pokolení. Bohužel pro ty z Vás, kdo byli válkou postiženi, byla to až třetí generace potomků viníků, která Vám poskytla alespoň částečné zadostiučinění za to, jak vám jejich předkové ve válce ublížili.

Po mnoho desítek let zůstaly oběti v České republice, stejně jako v celé střední a východní Evropě, vyloučeny na základě tzv. Hallsteinovy doktríny z odškodnění. To se v 90. letech postupně měnilo, vznikaly různé programy a fondy, financované českou i německou vládou, až byl celý tento proces před 10 lety završen vznikem německé spolkové nadace Připomínka, odpovědnost, budoucnost, a rakouského Fondu smíření, z nichž se alespoň symbolické kompenzace dostalo přes 80 000 českých občanů, obětí koncentračních táborů, nucených prací, skrývaných, vězněných a dalších.

Jsem rád, že vidím v sále lidi, kteří se o toto odškodnění zasloužili, ať už patří přímo k válečné generaci – prof. Kolmer, který promluví po mně, pan Růžička a všichni ostatní aktivisté z řad bývalého Svazu nuceně nasazených, pan Stránský, anebo i lidé mladší, z Federace židovských obcí, z Česko-německého fondu budoucnosti, Živé paměti apod. Velmi rád vzpomínám na spolupráci s nimi, a tlumočím jim tímto i pozdrav pana Václava Havla, který převzal nad tímto koncertem záštitu.

Vážení přátelé, dnes už dospívá čtvrtá poválečná generace, a tak je i podle přísných starozákonních pravidel jen přirozené, že náš poměr k Německu a ostatním, kteří válku rozpoutali, postupně proměnil od nepřátelství k partnerství a spojenectví. Máte na tom podíl i vy, oběti nacismu, kteří jste před deseti lety přijali spolu se symbolickým odškodněním i podanou ruku a slova politování. A zasloužili se o to i ti z těch mladších, kteří jste se o téma nepřestali zajímat ani poté, kdy zmizelo z prvních stránek novin, jako například právě organizátoři dnešního vzpomínkového koncertu ze společnosti Živá paměť.

Nezbývá nám totiž než mít na paměti, že cokoliv dnes uděláme, bude mít důsledky pro naše potomky přinejmenším až do třetího a čtvrtého pokolení. A pokud nebudeme ochotni poučit se z minulosti, určitě se řady neprozřetelných činů dopustíme.

PhDr. Jiří Šitler
3.5.2010